

ANTWERPEN SURPLACE!

Een nieuw concept van stadsverkenning. Met de begeleide wandelingen van Antwerpen SurplAce ontdek je op korte tijd (± 45') een stukje stad in de omgeving van een park, een gebouw, een plein of een buurt. De ideale aanvulling bij je tentoonstellings- of museumbezoek met je vereniging of groep in Antwerpen. Je hebt keuze uit 19 thema's/plaatsen.

Op zoek naar pareltjes? Kom dan SurplAcen in Antwerpen.

Een initiatief ondersteund door vtbKultuur Deurne-Berchem.

Antwerpen SurplAce thema's voor groepen:

Burchtgracht en Vleeshuis

Ben je nieuwsgierig naar wat er zich in de Middeleeuwen in de drukke beenhouwerswijk rond het Vleeshuis en de Veemarkt eigenlijk afspeelde? En wat is nu juist de geschiedenis achter het stuk muur dat je nog aan de Burchtgracht kan zien?

Afspraakplaats: Vleeshouwerstraat, Vleeshuis

Baroque Murals

U heeft het misschien al opgepikt: 2018 is het Barokjaar voor Antwerpen en dat wordt gevierd met o.a. nieuwe graffiti-pieces. Een ideale kans om samen de evolutie van street art te bekijken, van illegale tags tot kunst in opdracht van de Stad.

Afspraakplaats: Wapper: voor het Rubenshuis

Beeldig Antwerpen (Meir)

Ontdek een stad van beelden. Maak kennis met verhalen van vandaag en van vervlogen tijden. Want elk standbeeld wil ons iets vertellen over roem en verval, oorlog en vrede, rijkdom of tegenslag. De beelden in de stad zijn deel van ons geheugen. Ze spreken over ons verleden en leggen verbanden met de levende stad zoals we ze kennen.

Afspraak: Teniersplaats, beeld Teniers

Beeldig Antwerpen (van Rubens naar het Steen)

Ontdek een stad van beelden. Maak kennis met verhalen van vandaag en van vervlogen tijden. Want elk standbeeld wil ons iets vertellen over roem en verval, oorlog en vrede, rijkdom of tegenslag. De beelden in de stad zijn deel van ons geheugen. Ze spreken over ons verleden en leggen verbanden met de levende stad zoals we ze kennen.

Afspraakplaats: Groenplaats, standbeeld Rubens

Beestig Antwerpen

Wat is het verschil tussen een adelaar en een arend? En waarom staan er zoveel leeuwen op onze wapenschilden? Naast de dieren zijn er een heleboel fabeldieren te vinden. Ontdek mee hun aanwezigheid in gebouwen en beelden van vroeger en nu. Ze zijn meestal nooit lukraak gekozen, maar ze verbergen een symbolische boodschap. Verstaan we de taal van deze symboliek en verborgen codes nog wel? Laat ons die samen ontcijferen...

Afspraakplaats: Grote Markt, standbeeld van Brabo

Burchtgracht en Vleeshuis

Ben je nieuwsgierig naar wat er zich in de Middeleeuwen in de drukke beenhouwerswijk rond het Vleeshuis en de Veemarkt eigenlijk afspeelde? En wat is nu juist de geschiedenis achter het stuk muur dat je nog aan de Burchtgracht kan zien?

Afspraakplaats: Vleeshouwerstraat, Vleeshuis

Cirkelen rond de Academie

We cirkelen rond de academie en verkennen de straten en gebouwen van deze typische studentenbuurt! We ontdekken waar religie en kunst in elkaar overgaan, we botsen op een oude moordzaak en zoeken naar sporen van een gebouw waar in de 16de eeuw plezier en werk werden verenigd...

Afspraakplaats: Hoek Blinden- en Minderbroedersstraat: voor KASK

OV: tram 7 (halte Klapdrop)

Cirkelen rond het Conscienceplein

Op een steenworp van het meest idyllische Antwerpse pleintje, bevinden zich tal andere pareltjes uit de geschiedenis van onze stad. Tijdens een korte wandeling maken we een halve cirkel rond dit plein en ontdekken enkele locaties waar niets-vermoedende toeristen én Antwerpenaars vaak achteloos aan voorbijlopen...

Afspraakplaats: Conscienceplein

Cogels Osylei (deel I)

Als er twee straten zijn in Antwerpen, die je gezien moet hebben, is de Cogels-Osylei er zeker één van! Ze wordt beschouwd als een oord van schoonheid en rust. En toch waren er plannen om de huizen er af te breken om ze te vervangen door appartementsgebouwen.

Kom genieten van de mooie details en van de verhalen die eraan verbonden zijn.

Afspraakplaats, tramhalte onder brug.

Den Dam, wijk in verandering

De stad verandert in razend tempo. De Antwerpse wijk Den Dam verandert misschien wel het snelst. Wat zien we nog van het oude gehucht Dambrugge? Hoe zal de wijk er in de toekomst uitzien? Ga mee op wandel en wees getuige van onze immer ontembare stad.

Afspraakplaats: Hardenvoort 41, ingang Park Spoor Noord: naast school Hardenvoort

Er was eens..., legendes en volksverhalen

Op zoek naar volksverhalen en legendes in Antwerpen. Halve waarheden en hele leugens, maar wel goed gevonden. Geloof de gids maar niet...

Afspraakplaats: Grote Markt, hoofdingang stadhuis

Het echte Eilandje vroeger en nu

Eens het hart van de Antwerpse haven en een echt eiland, daarna hoogstens nog een schiereilandje in verval en nu een bruisende woonwijk in volle ontwikkeling. We bekijken samen hoe een wijk grondig van uitzicht én van bestemming kan veranderen zonder het verleden te wissen...

Afspraakplaats: Hanzestedenplaats 11: paviljoen MAS

Het Groenkwartier

Kom je mee op safari door deze groene oase midden in de stad? Vang een glimp op van een heuse dakboerderij of spot een hippe vogel in dit bijzondere biotoop. Ruik de aroma's van een kruidkamer of van de gerechtjes van een heuse sterrenchef. Ontdek wie hier vroeger zijn territorium verdedigde in camouflageplunje.

We vertellen je over de verschillende metamorfoses van deze verborgen plek.

Afspraakplaats: Poortgebouw, Wachthuisplein, Lange Leemstraat

Het Schoonselhof: een groen

Wat in een ver verleden begon als kasteeltuin, vormt nu het decor voor de laatste rustplaats van menig Antwerpenaar. Antwerpen SurplAce neemt je mee naar het prachtige Schoonselhof. Ontdek het begraafpark in ontluikende voorjaars-schoonheid, ontrafel mee de funeraire symboliek en breng een groet aan enkele bekende Antwerpse iconen.

Afspraakplaats: hoofdingang - kruispunt Krijgsbaan/Sint-Bernardsesteenweg, tgo. P+R Schoonselhof

Het stadspark: een levend monument

Kom een frisse neus halen in het groen en ga mee op zoek naar sporen van het verleden, heden en toekomst. Waarom heeft het Stadspark de vorm van een driehoek? Wat is een schildpadval? Waar staat het oudste beeld van het park? Waarom draait Theodoor Verstraete ons de rug toe? En wie zijn Eduard en Viktorine? Stap mee en geniet van de verhalen van dit levende monument.

Afspraakplaats: hoek Van Eycklei/Rubenslei, aan het monument

Het voorname oud Berchem

Surplace gaat de boer op : we verlaten de drukke stad en zoeken verpozing in de heerlijkheid Berchem. Blijkt dat men dat ook al in de 16e eeuw deed ! Benieuwd om te horen over de voorname heren en dames van deze wijk ? Wil je weten waar Christoffel Plantijn zijn verzameling tulpen hield, waarom iemand de achterkant van zijn huis aan de straatkant liet uitkomen, en waar de religieuze versie van Assepoester te vinden was, volg ons dan op de wandeling ' Het voorname Oud Berchem '.
Afspraakplaats: Frederik de Merodeplein, Berchem

Kerstverhalen

Een sfeervolle kerstwandeling, doorspekt met verhalen uit alle tijden en werelddelen. Kerstmis in rijkdom of in armoede, in oorlog en in vrede. Hoe viert de wereld kerstmis? Toen en nu? Kom mee op onze kerstwandeling en ontdek de symbolen van dit lichtfeest in de parochie van miserie.

Afspraakplaats: Sint-Andriesplaats

Merkwaardig Mechelseplein

Ooit al op plekken geweest waar maagden zongen, een keizerin het uitmuntend doet en spoken zichtbaar zijn? Of waar een kerk om haar as draait, een bank een creatief centrum wordt en een schrijver je relax opwacht? Dat in gezelschap van een boer en een kapitein? Voor dat alles moet je op het (merkwaaardig) Mechelseplein zijn.

Afspraakplaats: Mechelseplein, standbeeld Willem Elsschot

Neogotiek in de O.L.V-kathedraal, het koorgestoelte ontcijferd

De kathedraal herbergt nog andere schatten buiten Rubens. Deze Surplace nemen we je mee op ontdekkingsreis door de neogotiek en met bijzondere focus op het koorgestoelte. Geen paniek: voorkennis van kunstgeschiedenis is niet vereist.

Afspraakplaats: Handschoenmarkt: standbeeld + toegang kerk!

Rond de Boerentoren

Met onze blik op de eerste wolkenkrabber van Europa gericht, flaneren we langs een paleis, een kapel, een zee en een brug. Waar komt het Franse opschrift in de Geefsstraat vandaan? Wie was Suderman? Staan er nu 4 of 5 Mariabeelden op dit parcours? En wat rijmt er op 'Teun koekeloer'? Stap een rondje mee langs de tweede beroemdste Antwerpse toren, en laat u door de vele verhalen bekoren.

Afspraakplaats: Groenplaats, beeld Rubens

Rondom de O.L.V-kathedraal

De Onze-Lieve-Vrouwetoren viert zijn 500ste verjaardag en nodigt ons uit om een kijkje te nemen in de buurt. Dat het gezellig kuieren is tussen de leuke winkeltjes en terrasjes rondom de kathedraal weten we al lang. Maar waar is de rue St-Pierre? Wat is een brandplaatje? Wie was meneer Hakker? En waarom is de zuidertoren van de kathedraal niet hoger? De omgeving gonst van geschiedenis en verhalen. Ontdek ze (bijna) allemaal tijdens onze Antwerpen Surplace-wandeling rondom de kathedraal.

Afspraakplaats: Groenplaats Rubens standbeeld

Ondergronds, van linkeroever naar 't stad

Dromen van Napoleon, even onder de Schelde gaan en de mooiste postkaart van de Scheldestad. We vergeten vaak dat Linkeroever pas halfweg de jaren vijftig geurbaniseerd werd. Daarvoor was sprake van een Vlaamsch Hoofd, het Sint Anna Strand en de Borgerweertpolder. Sommigen kennen de naam van het kamp Top Hat en bijna niemand weet dat Le Corbusier plannen indiende voor een futuristische stad. En dan is er die prachtige Art Deco tunnel op een zestal minuten stappen ben je in het Centrum. We doen dat samen en ontdekken de gaaf gebleven technische infrastructuur.

Afspraakplaats: Frederik Van Eedenplein, ingang voetgangerstunnel

Op stap met St.-Patrick

Ieder jaar op 17 maart wordt Saint Patrick, de Ierse feestdag, wereldwijd gevierd. Ontdek wat het groene gras, de roodharigen en "the black stuff" verbindt.

Afspraakplaats: Consienceplein

Op zoek naar liefde & geluk in Antwerpen

Met Valentijnsdag vieren we vooral de romantische liefde. Maar de liefde heeft vele vormen. Liefde is als een sprookje dat stevast eindigt in “ze leefden nog lang en gelukkig...” Want liefde betekent geluk. En gelukkig zijn, daar dromen we stiekem toch allemaal over? Maar er zijn zoveel vormen van liefde en geluk. Je kan liefde voelen voor familie, voor God, voor een dier, voor je voetbalclub, voor je auto, voor je stad, voor muziek. Surplace gaat met deze Valentijns-wandeling op zoek naar verhalen van liefde & geluk, in al haar vormen.

Afspraakplaats: hoek Grote Markt/Wisselstraat, buiten aan Dienst Toerisme

Over kunstenaars, kanunniken en een keizer

Het 2de deel van de St.-Andrieskwartierwandeling volgt het spoor van de Kloosterstraat en belicht de beroemdheden die er verbleven zoals Jordaens, Rubens en Peter De Grote. Uiteraard komt de beroemde St.-Michielsabdij ter sprake die vele jaren een belangrijke rol speelde. Maar niet minder beroemd waren de scheepswerven en het arsenaal van waaruit Napoleon zijn pistool 200 jaar geleden op Engeland richtte.

Afspraakplaats: Oever, beeld Jordaens

Pelgrims en studenten, rond St.-Jacobs

Ook met onvoltooide toren is de St.-Jacobskerk een baken waar pelgrims tot vandaag even kunnen verpozen. Maar ook het jeugdig geweld komt hier zowel de geest als het lichaam laven onder bescherming van de stadspatrones. Een wandeling op het randje ... een historisch randje.

Afspraakplaats: Lange Nieuwstraat 73: zij-ingang Sint-Jacobskerk

Sint-Andrieswijk, parochie van miserie

Het Sint-Andrieskwartier is bekend. Ook wel “parochie van miserie” of “luizenmarkt” genoemd. Het leven was hier vroeger hard en arm. Maar naast de armoede waren er de café's en de bordelen. Ook de kerk deelt met zijn omgeving een woelige geschiedenis. Nu is Sint-Andries trendy: zowel omwille van de mode als om zijn flamboyante pastoor. Heiligen, volksfiguren en geschiedenis vloeien hier samen.

Afspraakplaats: Vrijdagmarkt, ingang Museum Plantin-Moretus

Sint-Jacobskerk, barokke pracht in een gotisch schrijn

“Barokke pracht in een gotisch schrijn” is de meest gebalde beschrijving van de Sint-Jacobskerk te Antwerpen. Wellicht de minst bekende en de meest verrassende van de monumentale kerken van Antwerpen en enige met een indrukwekkend doksaal. Ontdek welke kunstschaten zelfs de beeldenstorm overleefden in 1566. En waarom werd uitgerekend deze kerk gespaard van de afbraak en leegroef door het Frans bewind eind 19de eeuw? Ook Pieter Paul Rubens koos voor een grafkapel in deze kerk. Een laatste kans om méér dan een glimp van deze pracht op te vangen voor een jarenlange restauratie.

Afspraakplaats: zij-ingang kerk Lange Nieuwstraat 73 + toegang kerk!

Spoorkathedraal: inside-out

Aanvankelijk deden de Antwerpenaars nogal smalend over hun Middenstatie. Voor de stijl bedachten ze de term "stiel stillekesaan" omdat er tien jaar nodig was geweest voor de afwerking na de eerste steenlegging in 1895. Ondertussen wordt het geroemd als één van de drie mooiste ter wereld. Kom een kijkje nemen en luister naar de vele verhalen rond Antwerpen Centraal.

Afspraakplaats: inkomhal centraal station Antwerpen

Streetart in de St.-Andrieswijk

We maakten al kennis met drie Baroque Murals. Wandel nu mee van muur tot mural en ontdek artiesten van A tot Z, van Astro tot Zenith. Een korte inleiding in de street art van Sint-Andries met ook een blik op de vierde Baroque mural.

Afspraakplaats: Muntplein (aan de Muntstraat)

Triptieken in de kathedraal

Tijdens de restauratie van het KMSKA hebben enkele kunstwerken de weg terug gevonden naar de kathedraal. Antwerpen Surplace leidt je langs de altaarstukken uit de museumcollectie, van Quinten Metsijs tot Pieter Paul Rubens. Een mooie kans om deze werken te ontdekken op hun oorspronkelijke plaats!

Afspraakplaats: Handschoenmarkt beeld Nello en Patrasche + toegang kathedraal!

Van Boeken en Jezuïeten, rond het Conscienceplein

We genieten van het idyllische Hendrik Conscienceplein en maken kennis met de man die zijn volk leerde lezen. Maar lang voor Conscience hebben Jezuïeten hun stempel op dit plein gedrukt. Hiervan zoeken we sporen in de gevel van de Carolus Borromeus kerk en de prachtige aanpalende gebouwen en maken we kennis met een wel heel speciale bibliotheek. We zoeken naar een kaartspel en ontdekken waarom hier geen auto 's rijden.

Afspraakplaats: Conscienceplein, beeld Conscience

Van de Waterpoort via Lambermont naar het Museum

Ga mee op ontdekking van een apart stukje Zuid. Laat je imponeren door de historische Waterpoort, geniet van de klassieke rust van de Lambermontplaats en duik daarna mee de gezellige drukte in van de Leopold De Waelplaats. Het KMSKA is nog gesloten tot in 2019? Geen nood! Voor ons is het dé buitenkans om enkele bezienswaardigheden aan de buitenkant van het museum te verkennen.

Afspraakplaats: op 't Zuid, aan de Waterpoort (Gillisplaats)

Van Leopold over kruidtuin naar Bourla

Van de terrasjes van de Leopoldplaats wandelen we door de prestigieuze Leopoldstraat via de Botanische Hof naar de Bourla-schouwburg. Op dit traject van nog geen kilometer valt er veel te bekijken en te vertellen over dit stukje Antwerpen. Waarom was er oppositie tegen het standbeeld van Leopold I? Hoe lang bestaat de Kruidtuin eigenlijk? En wie zwaaide er de plak? Waar spookt het op de daken? Wie was Victor Driessens en wat staat er te lezen op zijn standbeeld?

Afspraak: Leopoldplaats, ruiterbeeld Leopold I

Van Sint Andries naar de Quartier Latin via de hipste straten

Een verhaal over mode en bordelen. Armoede en rijkdom. Een belangrijk stukje stad zowel vroeger als nu. Wat hebben slechte vertalingen te maken met straatnamen? Waar lag "den Franschen Boulevard"? En van waar komt de naam "De Wilde Zee"? En wie toont zijn blote kont aan de voorbijgangers? Luister naar het verhaal van heilige plaatsen en roggeverdommekes.

Afspraakplaats: Theodoor van Rijswijkplaats (Nationalestraat tgo. de ModeNatie).

Van stripmuur tot begijnen en terug

We wandelen langs een plein, een markt en twee stripmuren. Hoog boven ons hoofd bewonderen we een draak en we ontdekken nog oude steegjes. We genieten van de rust en de stilte in het begijnhof en vragen ons af of het leven in de paradijsstraat vroeger wel zo paradijselijk was.

Afspraakplaats: hoek Frans Halsplein en Sint-Jacobsmarkt bij de stripmuur

Vis noch Vlees: straatnamen rond de Veemarkt

Een straatnaam vertelt ons veel over de plaats waar we staan met verwijzing naar beroepen, naar wie er ooit woonde of naar wat er vroeger plaats vond. Maar soms doet een straatnaam ons de wenkbrauwen fronsen. Hoe komt de stad Doornik in een straatnaam, of hoe zwart waren sommige zusters, heeft een *Saucissenstraat* echt bestaan of hoe verwarrend kon het zijn voor wie naar de vismarkt wou? Beleef een stukje stadsgeschiedenis via de straatnamen.

Afspraakplaats: Veemarkt, kant Sint-Pauluskerk

Visionairen en fantasten in Antwerpen (MAS)

Het aanzien van een stad is op veel plaatsen bepaald door grote denkers en doeners die hier woonden of passeerden, creatieve geesten met een visie, een missie. Als hun projecten gerealiseerd worden, gaan zij de geschiedenis in als visionairen. Als dat niet het geval is worden zij vaak herinnerd als dromers, als fantasten. Tijdens een korte wandeling tussen het MAS en het Steen vinden we (of net niet) enkele realisaties van beide. Over wat is en wat had kunnen zijn.

Afspraak: Hanzestedeplaats, MAS

Practica

Info: Jan (0473 40 11 19) – Lieve (0475 80 49 25) – Christ'I (0475 25 19 59)

E-mail: info@antwerpensurplace.be

Website: vtbkultuur.be/deurne-berchem

Facebook: [antwerpensurplace](https://www.facebook.com/antwerpensurplace)

www.vtbkultuur.be/deurne-berchem

[instagram.com/antwerpensurplace/](https://www.instagram.com/antwerpensurplace/)